

УНС ПІДТРИМУЄ АКЦІЮ ПОЛЬСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО КОНГРЕСУ

У відповідь на лист із закликом Польсько-Американського Конгресу за підписом президента Едварда Е. Москаля у справі додаткової економічної допомоги для Польщі, Український Народний Союз вислав окремого листа до президета ЗСА Джорджа Буша.

Подаємо текст листа англійською мовою зі закликом до членів УНС вислати подібні листи до Білого Дому:

August 30, 1989

The Honorable George Bush
The President of the United States
The White House
Washington, D.C. 20500

Dear Mr. President:

Poland presently finds itself at the crossroads of a democratic future for the millions of its people or a return to a Communist way of life which has kept its people in bondage for so long.

Immediate economic aid is needed by the Polish people to rectify 45 years of Communist mismanagement.

The United States, as the leader of the democratic block of nations, has the opportunity to help Poland prove that its choice of a free way of life was the right choice.

We, Ukrainian Americans know about suffering of Ukraine under Soviet Communist rule. Poland has similarly endured many years of political persecution and privation.

Therefore, we urge you, Mr. President, to extend every possible aid to the present Polish nation. We plead with you not to forsake the Polish people and render increased immediate aid to Poland in its hour of need.

The eyes of the world are upon us and we can not fail Poland this time.

Fraternally yours,

John O. Flis
Supreme President

В СССР „відзначили” роковини пакту

Москва. — В середу, 23-го серпня, в день підписання горезвісного пакту „Молотов — Ріббентроп” в багатьох містах Советського Союзу відбулися багатолюдні мітинги протесту проти цього ганебного пакту, який дав змогу Гітлерові почати Другу світову війну. Як вже інформовано, такий мітинг відбувся у Львові, в якому взяло участь понад 4,000 осіб. На мітингу виступили голова львівської філії Української Гельсінкської Спілки Богдан Горинь, член УГС Володимир Яворівський, член УГС Олег Вітович, представник християнсько-демократичного фронту Василь Січко, журналіст з Вірменії та інші.

Надішли повідомлення, що в цей день відбулися мітинги протесту і в інших містах Советського Союзу. У Новосибірську, наприклад, Товариство „Меморіал”, Демократичний рух і Демократична спілка провели мітинг, присвячений 50-річчю підписання пакту. Під час мітингу були підня-

ті національні прапори Литви, Латвії, Естонії, Польщі, Басарабії, Росії і транспаранти „За нашу і вашу свободу!”, „Окупанти, геть з Прибалтики!” На мітингу були присутні коло 400 осіб. Виступили представники демократичних організацій Товариства „Пам'ять” і партійного апарату.

Мітинг солідарності з народами Прибалтики відбувся у столиці Грузії Тбілісі. На ньому був прочитаний секретний протокол до советсько-німецького договору. В мітингу взяли участь члени Народно-демократичної партії, Радикально-правової партії і її базової організації — Спілки національної справедливості, а також члени Партії національної незалежності.

У Харкові місцева влада двічі відмовляла Конфедерації анархо-синдикалістів, які хотіли провести мітинг, присвячений пактові „Молотов-Ріббентроп”. Побойючись, що буде несанкціонований мітинг, влада 23-го серпня тримала напоготові в центрі міста, на площі Держинського, спеціальні частини Міністерства внутрішніх справ.

В ГАРТФОРДІ РОЗПОЧАТИСЯ НАУКА В ШКОЛІ УКРАЇНОЗНАВСТВА
Гартфорд, Конн. — Тут в суботу, 9-го вересня ц.р., Службою Божою в УКЦ св. Михайла, розпочинається наука в місцевій Школі Українознавства. Після Богослужби відбуватиметься навчання у всіх класах, а о год. 10:30 ранку — збори батьків. Школа Українознавства Гартфорда проводить усі класи до 11-ї включно, як також світлицю для дітей від трьох до шести років життя і передшкільну. Управа школи запрошує батьків не лише Гартфорду але й оклиці записувати своїх дітей до української школи. За інформацією можна звертатися телефонічно до пароха УКЦ о. Степана Чомка (тел. 203-525-5138) або до директорки Школи Марти Кузьмович (тел. 401-647-5138).

45-РІЧЧЯ БИТВІ ПІД БРОДАМИ

Ньюарк, Н.Дж. (А.Р.). — Відзначення 45-річчя битви під Бродами української дивізії „Галичина” відбувається в неділю, 17-го вересня ц.р., о год. 4-й по полудні в Українському Народному Домі при 140 Проспект Авеню в Ірвінгтоні, з присвяченою цій події програмою.

Варшавський хор буде концертувати по Канаді й Америці

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Отець Протоігумен Йосафат Романік, ЧСВВ, директор Українського Камерного Хору церковної музики з Варшави, що його організатором і диригентом є відомий музикант Ярослав Полянський (колишній ушпінський диригент „Журавлів”), повідомляє з Варшави, що цей „єдиний у світі колектив, який у камерній формі виконує професійну музику і діє від 1977 року, у дні від 21-го вересня до 25-го вересня концертуватиме по Канаді, а від 26-го вересня до 17-го жовтня матиме ряд концертів по 3-х дні в Стейтах Америки”. Солістом Хору є співак Роман Гавран. УХХ складається з 23-ох молоденських співачок і одного співака, який співає альтом, що теж є неабиякою цікавою особливістю цього незвичайного любленого в Європі хору. У цьому хорі співають теж і кілька інших слов'янських дівчат, не-українок.

Про Український Камерний Хор і його преуспішні виступи вже існує чимала література — безліч рецензій, розкиданих по періодиках найчастіше польських, а також різних європейських, мовою українською, польською, німецькою, італійською та французькою і про їхні виступи, як „спадкоємців Кобзаря — Великого Шевченка”, пишуть в Польщі раз-у-раз, а поміж ними є такі зворушливі слова: „Небагато слухачів (у Польщі), а може навіть ніхто не чув досі української музики... Тим, хто пам'ятає з історії про пацифікацію українських сіл у міжвоєн-

Український камерний хор з Варшави зі своїм диригентом Ярославом Полянським.

не двадцятиліття, стало сором за предків, які не вшанували цієї культури і нищили збірник творів Шевченка під назвою „Кобзар” та його портрети. У красі цієї поезії переконана нас рецитация фрагменту Шевченкових поезій „Марія” та дві пісні на слова поета „Нашо мені чорні очі” і „Така її доля” — так писала Олександра Камінська в рецензії „Spadkobiercy Kobziarza”, в журналі „Votum” 3/1989).

Творцем і диригентом хору є Ярослав Полянський — випускник Музичної академії ім. Ф. Шопена у Варшаві, композитор, фольклорист, відомий, між іншим, — як сказано — як засновник і доволітний диригент чоловічого хору „Журавлі” та хору Української молоді „1000-ліття” в Польщі, дійсний член Спілки польських композиторів.

(Закінчення на стор. 3)

АКАДЕМІК САХАРОВ ВИСТУПАЄ ЗА КОНФЕДЕРАЦІЮ

Москва. — Кореспондент журналу „Огоньок” Г. Цитриняк взяв інтерв'ю у народного депутата СРСР академіка Андрія Сахарова. В ході розмови, серед інших важливих і актуальних проблем, вони торкнулися й національного питання, на що А. Сахаров сказав: „Ми отримали у спадок від сталінізму імперську систему з імперською ідеологією, з імперською політикою, з імперською „розділяй і володарюй”. Систему пригнічення малих республік і малих національних утворень, що входять до складу союзних республік, які таким чином самі перетворювалися в імперії меншого масштабу. Така система пригнічувала і великі народи.

„Чи є у нас якісь конкретні пропозиції?” „Я пропоную конфедерацію”, — відповів А. Сахаров. — Всім республікам — союзним і автономним, автономним областям, національним округам треба надати рівні права збереження нинішніх територіальних кордонів. Війни повинні отримати максимальний рівень незалежності. Іх суверенітет повинен бути мінімально обмежений питаннями спільної оборони й зовнішньої політики, транспорту, зв'язку, можливо, ще чогось. Головний пункт: в усьому іншому повинні мати повну незалежність і на такій основі мають вступати у відносини союзного договору”.

Далі А. Сахаров сказав, що проєкт перебудови, висутий республіками Прибалтики він вважає правильним, однак доповнює його тим, що не лише союзні республіки, а всі національні утворення, скажімо, Якутія, Чувашія, Башкирія, Комі АССР повинні отримати таку ж незалежність як Україна чи Естонія. І те, що вони не мають зовнішніх кордонів, не повинно бути перешкодою. В кожній такій республіці житимуть люди різних національностей і вони повинні мати абсолютно однакові права в межах конкретної республіки. За цим може і повинна стежити Рада Національностей. Сахаров сказав, що така велика міра самостійності потрібна тому, що імперська насильницьке об'єднання не можна демонструвати частково. Треба повністю. А тоді вже між ними виникнуть зв'язки економічні, політичні, культурні. „Але починати треба, повторюю, з повного демонтажу імперської структури. Тільки так можна вирішити національну проблему в малих імперіях, якими по суті є союзні республіки — наприклад, Грузія, до складу якої входить Абхазія, Осетія та інші національні об'єднання. І не можна зробити це в Грузії, а в РСФСР — не зробити”.

Якщо перебудова на основі конфедерації відбуватиметься по всій країні, то буде менше труднощів. Треба тільки обрати справедливий і загальний для всіх принцип, коли велика нація, прагнучи незалежності, визнає такі ж права й за іншими. Тому автономні області також повинні стати незалежними республіками. Наприклад, республіка Нагірний Карабах не буде належати до Вірменії чи Азербайджану. Вона повинна бути незалежною і мати право вступати в економічні та інші відносини з тими, з ким захоче вона сама.

Для досягнення такої незалежності, на думку А. Сахарова, треба виробити відповідну конституцію, першу статтю якої він би сформулював так, щоб вона була схожа на статтю покладену в основу конституції ЗСА. Ідея об'єднання незалежних держав. Такою повинна бути перша стаття, а на ній ґрунтуватимуться всі інші. Конституція повинна на основуватися на Загальній декларації прав людини, прийнятій ООН у 1948 році.

ЗАКЛИК УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЇ КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ

3 приведу 175-річчя народження Тараса Шевченка і 125-річчя здвигнення його пам'ятника у Вашингтоні, Д.К., що його відсвяткує 34-й президент ЗСА Двайт Д.А. Айткенвер, відбудеться заходом НТШ, УКАКА і УАКРаді відзначення цих Шевченківських Роковин в суботу, 7-го жовтня 1989 року, в столиці Америки.

Під пам'ятником Шевченкові буде імпреза о год. 11:30 перед полуднем; звідти сформуються похід під советську амбасаду, і вручення меморандуму з вимогою удержання української мови. О год. 4-й по полудні — святковий концерт.

Для гідного вшанування цих Святих Роковин закликаємо все наше громадянство до масової участі у цих святкуваннях.

Наші Відділи просимо організувати якнайбільше число учасників і подбати про транспортування.

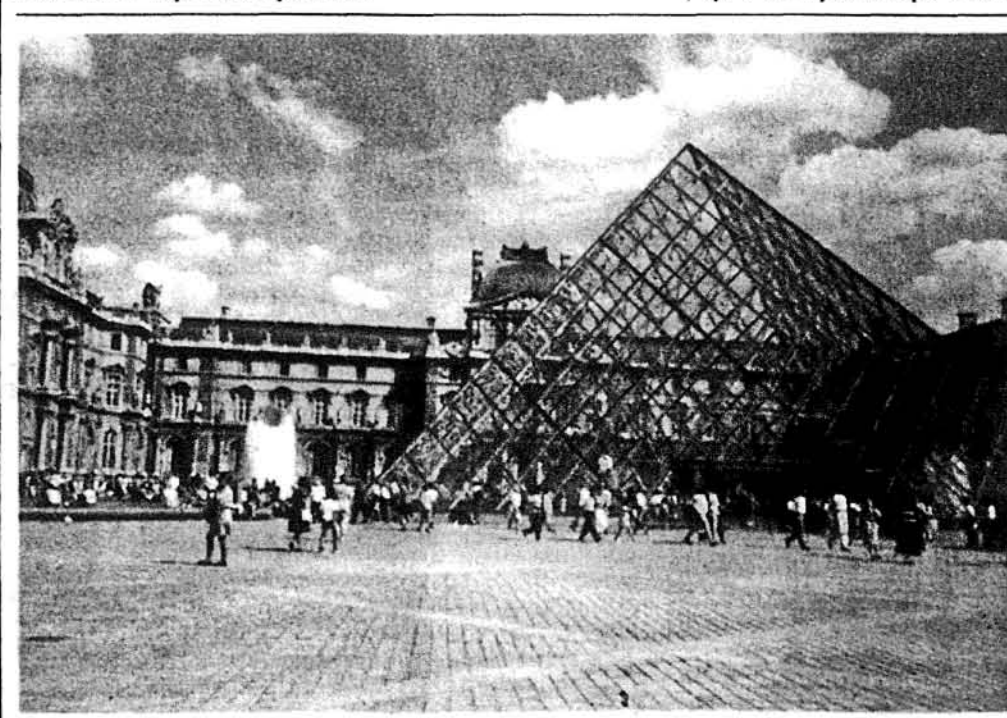
Екзекутива УАКРаді

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД доручив усім летунським лінійкам, щоб негайно впровадили новий тип знаряддя, що може ствердити присутність кожного роду бомб у багажі, що його перевозять літаки. Це знаряддя може показати також присутність пластичних вибухових матеріалів, які, між іншим, були причиною знищення літака ліній „Пан Америкен” в грудні минулого року, при чому загинуло 270 пасажирів.

В НЬО ЙОРКУ ВІДБУВСЯ багатолюдний похорон молодого негритянского хлопця, що його вбили минулого тижня в Брукліні білі одинокі. Тому що негритянского населення Нью Йорку вважає це виявом расистських ненавистей, в похороні взяли участь як губернатор стейту Нью Йорк Маріо Квонмо, так і посадики міста Едвард Кач і всі три кандидати на посадики в близьких виборах, щоб тим підкреслити засудження того вчинку.

НА ФЛЬОРИДІ ВИГРАЛА вибори на члена Палати Репрезентантів на місце померлого Клода Пеппера Ілсана Рос-Летайшен, перша представниця кубинців-американців, що буде в Конгресі. Вона кандидувала від республіканської партії і перемогла свого противника-демократа.

ПОСТІЙНА БОРОТББА УРЯДУ президента Джорджа Буша із наркотиками шукає постійно нових шляхів для викриття цих елементів, що провадять торгівлю наркотиками. Тепер від зосередився на посередниках, що допомагають в розвозненні та торгівлі наркотиками як летунах, післанцях і торгівцях грошима.

Париж — скляна піраміда якою тепер ходиться до Лувру.

(Фото: О. Кузьмович)
(Гляди „Про це і те”)

Молдавія прийняла закон про мову

Кишинів. — У четвер, 31-го серпня, Верховна Рада Молдавії, наслідуючи приклад Естонії, Латвії і Литви, прийняла закон про мову. Молдавська мова проголошена державною мовою республіки і переводиться з кирилиці знову на латинський алфавіт.

За резолюцію про мову проголосував 321 депутат, а проти 11, тобто переважна більшість членів Верховної Ради Молдавії, яка обговорювала її протягом трьох останніх днів.

Молдавська мова є єдиною романською мовою на території СРСР. Молдавія була створена з частини України і Басарабії, яку Сталін відірвав у 1940 році від Румунії в наслідок советсько-німецького пакту 1939 року. Від того часу советські етнографи проповідували брехливу теорію про відмінність молдавської культури від румунської.

Населення республіки становить 4,2 мільйона осіб, 64 відсотки з них — молдаване, 14 — українці, 13 — росіяни, 9 відсотків — інші національності. Ось уже другий тиждень росіяни, гагаузи та інші невідомі, зрусифіковані національні меншини страйкують в Молдавії, протестуючи проти нового закону про мову. Повідомляють, що страйки охопили коло 200 підприємств і установ.

У середу, 30-го серпня, газета „Правда” виступила на захист російськомовної меншини республіки і обіцявала молдавський Народний фронт у проведенні „морального терору”. Не зважаючи на таке своєрідне попередження, Верховна Рада республіки прийняла закон про мову, хоч і пом'якшений його варіант: молдавська буде офіційною мовою в установах, нею буде провадитися документація, а мовою щоденного спілкування може залишатися і російська. Молдавські законодавці відкинули резолюцію, яка пропонує висунути цю справу на референдум.

В першому варіанті закону передбачалося, що молдавська буде і мовою щоденного спілкування в республіці, однак після телефонічної розмови з М. Горбачовим, перший секретар ЦК Комуністичної партії Молдавії Семен Гроссу запропонував, як компроміс, змінити цей пункт.

Під час обговорення резолюції сотні представників національних меншин вийшли на центральні вулиці Кишинева з червоними прапорами, називаючи новий закон дискримінаційним стосовно до себе.

Л. ВАЛЕНСА ВІДКИДАЄ КОМУНІЗМ ЗРАЗКА СССР

Гданськ, Польща. — У дев'яту річницю заснування „Солідарності” Лех Валенса і представники „Солідарності” із 48-ми місцевостей Польщі зібралися у Гданську, щоб відзначити цю річницю. Після виступування Служби Божої вони вирушили походом на місце, де в часі неспокою у 1970 році загинули робітники, поклавши там вінці та відмовивши молитви біля великого залізного хреста. Відзначення цієї річниці в цьому році було спокійне та без демонстрацій, хоча взяли в ньому участь тисячі робітників з Гданська як і делегації з усієї країни.

Учасники вітали немого героя-представника повстанців з Другої світової війни Яна Новака, який утік з Польщі від комуністів після закінчення війни. Дотепер він перебував в Заході і описав свої воєнні переживання під псевдонімом Ян Карський. Повернувшись вперше до Польщі у середу

3-го серпня ц.р. і промовляв на місці вбивства робітників, засуджуючи комуністичний режим, що роками не допускав до розвитку Польщі.

3 приведу цієї річниці „Солідарності” Л. Валенса дав інтерв'ю представникам журналу „Огоньок”, у якому сказав, що Польща повинна відсунути від комунізму советського стилю і виробити свій окремий зразок для суспільства, який поєднував би у собі водночас соціалізм і капіталізм. Він заявив також, що „Солідарність” відкидає советський комунізм і мусять собі створити свій окремий стиль, використовуючи якнайбільше від капіталістичних держав, але також, беручи із соціалізму те, що в ньому позитивне. Він також зазначив, що перед ними великі можливості, але вони не постануть самі і треба сподіватися, що найближчі місяці будуть для населення Польщі доволі важкі.

ПОЧИНАЄТЬСЯ НАВЧАННЯ У СУБІТНІЙ ШКОЛІ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Ньюарк, Н.Дж. — Суботня школа українознавства, тут при фундації „Рідна Школа”, при Сендфорд Аве. і Айві вул., в приміщеннях української католицької школи св. Івана Хрестителя, починає навчання у суботу, 9-го вересня ц.р., о год.

8:30 ранку, й в той сам час продовжуватимуться вписи учнів. „Рідна Школа” прийматиме учнів від передшкільного до 12-ї класи включно.

У програму навчання цієї школи входять: українська мова і література, історія, культура та географія України. Ведуться теж спеціальні курси для дітей від 3-го до 7-го року життя, які не володіють українською мовою, та класи для дорослих, які бажають вивчити українську мову.

За точнішими інформаціями треба телефонувати до Хризанти Гентши, директорки „Рідної Школи”, на число: (201) 763-9124, або до Ярослава Тхора, голови фундації „Рідна Школа” на число: (201) 857-1709.

ЩЕ ПРО ЗІЗДЗЕМЛЯКІВ СТАНІСЛАВІВЩИНИ

Кергонскон, Н.Й. — Зіздземляків Станіславівщини відбудеться у дні 8-го до 10-го вересня ц.р. на оселі Українського Народного Союзу — Союзівці.

У рамках з'їзду влаштується образотворча виставка мистця д-ра Богдана Кондри. Заплановано чисельну участь земляків, цікава програма з'їзду, важливі ділові наради і замовлена управою Союзівки добра „погода” відшукать успіх цієї сесії з черги зустрічі земляків станіславівської землі.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 U.N.A. (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашингтоні (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00 на півроку — \$22.00 на 3 місяці — \$12.00
Для членів УНСОЗУ \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00
Чекі і money orders виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допущивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст проголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

День Праці — день відпочинку

Перший понеділок у вересні — це обов'язуючий для всіх стейтів Америки День Праці, насправді заокруглення триденного відпочинку. Він є наче межовим стовпом між літом і осінню, він є закінченням літніх вакацій і пригладкою, що ось-ось лунатиме оклик: „Діти до школи!“ Вересень — це вже перший із трьох календарних місяців осені. Але календар часто свариться із погодою. Зрештою, Америка простягається від Атлантики по Тихий океан і тут майже у кожному стейті інший клімат, інша погода. Вона химерна — літом може бути хопод, у вересні можуть бути ще гарні сонячні дні. Але календар таки має свої традиційні закони. І з вимовою „вересень“ в'яжеться вже думка про поживке листа.

Американський День Праці є відповідником колишнього європейського Першого Травня. Того Першого Травня, коли це не було Третього Інтернаціоналу і коли Марсельеза ще не була скомпромітована більшовиками, як і не було ще скомпромітоване гарне приязне слово „товариш“. Це було робітниче свято, коли з оркестрами й прапорами маршували не тільки фабричні робітники, але й усі, що шанують працюючі руки. І не тільки руки, але й мозок. Це було свято всіх фізичних і умовних працівників. Минувалося. Другий Інтернаціонал, до якого належить й Українська Соціал-демократична партія Галичини і куди згодом пристала й Українська Соціал-революційна партія — перестав існувати і на його місце прийшов Третій Інтернаціонал, який почав глумитися над усім, що було святе працюючому людові. По красній площі у Москві з грюкотом котилися важкі гармати й танки і зпирала Перший Травень у Москві був використований для показу нових родів убитої зброї. У минулому році Михайл Горбачов трохи той Перший травень зреформував, надав йому трохи більше людського обличчя, але „перебудова“ тупцює так поволі, що не всієї ще зрегабілітувати все, що було скомпромітоване.

День Праці в Америці об'єднує не тільки всіх робітників, але й працевластів. Це те, чого не передбачав Карл Маркс: що існуватимуть легальні робітничі спілки і що робітник буде зацікавлений у тому, щоб процвітав та розвивався варстат праці, який дає йому добрий зарібок, добрий прожиток. Так, в Америці є яскравіший, як в інших країнах, поділ на бідних і багатих. Але в Америці є теж та традиція, що й мільйонери не сидять з заложеними руками, але мають амбіцію займати прерізні пости в культурному, господарському і політичному житті. Ось у Нью Йорку йде тепер передвиборча кампанія за вибір нового посади цієї метрополії світу. Один із семи кандидатів видає вже десять мільйонів доларів на пропаганду на телевізійних екранах.

Існує гарний український вислів: „Праця єдина з неволі нас виве“. Це не пусті слова. Словами, найбільш патрістичними гаслами, маніфестаціями і демонстраціями не можна вивести з неволі український нарід. Фразами, демонстраціями не можна змити той намул неволі, який осів на українських душах протягом сторіч. Коли ми тепер є свідками, що повів по Україні легіт трохи більшої свободи, що використати його для відродження у масах української національно-державної свідомості можна тільки кропіткою, терпеливою і безупинною працею. В американський День Праці люди відпочивають. Але всі ми знаємо з нашого власного досвіду, що тут в Америці долари не падають з неба, а треба заробляти їх важкою працею. Тому, що Америка багата і тут панує високий життєвий стандарт, то на Сході Європи думають, що тут кожний мільйонер.

Працюючі люди планують „піти на відпочинок“ після працювання стільки то років. Але й на шхилку життя хочеться також чимось займатися, якось працювати, не під примусом твердого життя а для приємності. І кожна навіть найважча праця стає легкою, коли вона дає працюючому приємність, сатисфакцію. День Праці є на те, щоб задуматись у ньому над цілою широкою проблематикою, яка скоплена у в отому одному ніби абстрактному слові „праця“.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ
ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

АІДС або СНІД — советська аббревіатура — синдром набутого імунного дефіциту. В СССР 25-го серпня 1987 року видано „Указ“ Президії Верховної Ради, який передбачив кримінальну відповідальність за зараження СНІД-ом — позбавленням волі на п'ять років або й на вісім. Закон передбачає обов'язковий медичний огляд для виявлення хвороби для громадян СССР, для чужинців і для осіб без громадянства, які живуть на території СССР. Хто не явиться добровільно на медичний огляд — того доставлять силою. Така ж процедура передбачена для венеричних хворих.

Громадяни чужих країн або особи без громадянства, які ухилилися від медичного огляду, можуть бути видворені за межі СССР. Згідно з найновішими відомостями, в СССР є четверто хворих СНІД-ом у тяжкій формі, з того три чужинці і один громадянин Советського Союзу. Далі, 16 громадян є „носіями“ СНІД.

Грузія більш одверта: газета „Зоря Востока“ призначила, що в республіці циркулює вірус СНІД-у, тож хвороба повільно поширюється. Недавно газета „Труд“ повідомила, що присутність вірусу АІДС виявлено у 108-ми чоловіків, з того було 80 чужинців. Советська телерадіо гоморіла про 130 чоловіків.

„Комсомольська Правда“ пішла ще далі. Серед студентів-чужинців 1000 чоловіків в якійсь мірі хворі на АІДС, з того 50 осіб вислали з СССР. Можливо, як наслідок гласності, в советській пресі почалася дискусія над такими явищами, як проституція, наркоманія, гомосексуалізм та венеричні захворювання. В Москві

Посторонній читач спитає — як це сталося, що Щещин присвоїв для себе таку відмінну форму праці в УСКТ, як медичні семінари? Це правда, що медична далека від культури і не має статутного запису праці УСКТ, однак завдяки достатньо сильному українському середовищу щещинської медичини, а в ньому присутності ентузіастів до поширення професійної культури серед широкого загалу, медичні семінари стали фактами.

Для повноти інформації про щещинське українське лікарське середовище слід згадати, що за неповними даними в останніх 40-ка роках Поморської медичної академії у Щещині закінчили 46 лікарів українців. Нині працюють на території цілої країни. Більшість включилася у вир життя української громади. Серед них 21 — це жінки, 25 чоловіки. З загального числа у Щещині сьогодні працює 16 лікарів українців, у тому числі жінки і дев'ять чоловіків. Деякі з них далі досконалоють свою медичну освіту, здобувають ступені лікарської спеціалізації і наукові звання. Двох з них є доцентами, докторами медичних наук, сім докторами, в тому двох полковни-

ків польського війська. Займають також високі пости в Поморській медичній академії, лікарнях і поліклініках міста Щещина. Останніми роками під час посилення еміграції з Польщі у західні країни чимало, бо аж 12 лікарів українців, які закінчили медичні студії у Щещині (26, відс.) емігрували з Польщі, шукаючи кращої долі для себе. Чотирьох поселилося у Західній Німеччині, чотирьох в ЗСА, два в Канаді і по одному в Австрії і Німеччині Демократичній Республіці.

У днях 24-го — 25-го червня ц. р. відбувся уже четвертий черговий медичний семінар. Пригадаймо, що перший з них відбувся 2-го — 3-го травня 1981 року, другий — 15-го — 16-го жовтня 1983 року, а третій — 2-го — 3-го травня 1987 року.

Що спільного спостерігається в щещинських медичних семінарах, та яка відмінність останнього в відношенні до попередніх? Спільність — це широке зацікавлення і безінтересне заангажування все більшого гурту українських лікарів цілої Польщі та студентів медичини. Наприклад, на першому читалося вісім рефератів і участь брало 16 лікарів та п'ять студентів медичини, на другому — 11 рефератів з участю 27 лікарів та дев'ять студентів медичини, на третьому — вісім рефератів, 21 лікарів і п'ять студентів медичини, а на четвертому читалося 12 рефератів з участю 36 лікарів та 11 студентів медичини. Всі ці медичні семінари мають своїх покровителів, яким присвячується окрему доповідь, і так: перший — присвячено визначному українському лікарю Олександрові Богдановичу (1881-1946), другий — проф. Маріанові Панчинському (1882-1943), третій — проф. Володимирові Висоцькому (1857-1918), четвертий дренворському лікарю князю ХІІ і початку ХІІІ сторіччя Агаптові. Кожний семінар відзначається основними, ведучими темами, наприклад, перший проходив з основною темою „З історії української медичини“, другий — „Історико-соціологічні проблеми медичини“, третій — „Медицина у ХХ столітті“ і четвертий — „Ста-

Михайло Кучер

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗАХВОРІННЯ ХВОРОБОЮ АІДС У СССР

обережні дані говорять про найменше 40,000 повій у місті, а інші джерела кажуть про сто тисяч повій. Московські повії такі настирливі та агресивні, що їх бояться туристи.

В Грузії відомі понад два десятки різних типів заскорін статевого характеру. Відомі групи „великого ризику“ — гомосексуалісти, повії та люди, які мають „кілька партнерів“.

Газета „Советская Литва“ пише, що головною причиною венеричних хвороб є алкоголізм. Майже 80 відсотків людей, що набралися венеричних хвороб, були тоді п'яними.

„Строительная газета“ розкриває дещо з таємниць СССР на згадану тему. Джерелами розповсюдження венеричних хвороб і в тому СНІД-у є курортні міста Анапа, Новоросійськ, Сочі, Піцунда. Під час курортного сезону в тих містах спостерігається „вибух венеричних захворювань. Серед хворих є велика кількість малолітніх, зокрема дівчат, здебільшого учениць місцевих шкіл. Причини? — Велика кількість (надмір) „курортних романів“, себто випадкових статевих зв'язків з незнайомими людьми.

Гомосексуалізм в СССР карається ув'язненням до п'яти років, а за зв'язок з малолітніми — вісім років. Згідно з новою постановою Советського уряду, міліція може притягти до кримі-

нальної відповідальності. В газеті „Московские новости“ виступила доктор юридичних наук Софія Келіна з пропозицією не карати гомосексуалістів як звичайних злочинців, бо „це властиво велике несчастье, зрештою, невинна дана особа. Кримінальну відповідальність треба застосувати тільки за примус, за вжиття сили“. Але рекомендації правників про гуманізацію советського Кримінального Кодексу не знаходять схвалення у владі. Білоруська журналістка Клімашевська на сторінках білоруської газети „Знамя юности“ протестує проти карної відповідальності для гомосексуалістів, покликаючи при тому на Маркса. (Хто вже на нього не покликався!), приводячи цитату: „Ще з часу Кайна і Авеля світ не вдалося ані направити, ані злікати карами“.

Хворих на АІДС у світі є 250 тисяч осіб. Але потенційних хворих у світі зафіксовано на 10 мільйонів. Після зараження, вірус в організмі ховається з невідомими причинами навіть до десяти років. Тоді протягом наступних п'яти років на АІДС захворіє один мільйон людей.

На Землі зараз є три географічні зони епідемії АІДС: Перша зона — ЗСА, Мексика, Західна Європа, Австралія і частково Південна Америка. Головні жертви — це чоловіки гомосексуалісти і наркомани. В Європі начебто є півмільйона зара-

лених. У Данії, Швеції та Англії — 90 відсотків хворих — це гомосексуалісти. В Іспанії хворі, головним чином, наркомани. В центральній Африці хворіють люди нормальної статевої орієнтації. Але відсоток заражень фактично високий, бо доходить від 5-ти до 25 відсотків цілого сексуально активного населення. Передбачають, що протягом п'яти років в африканських країнах буде 400 тисяч хворих.

Советська „Медицина газета“ з минулого року писала про обслуговування 14 мільйонів осіб, а виявлено тільки 383 носіїв вірусу. Ця цифра непевна, бо в СССР нема діагностичних препаратів. Для СССР потрібно 10 мільйонів доз діагностичного.

В Японії та Китаї СНІД невідомий.

Ця хвороба буде мати поважні соціальні та економічні наслідки. Від хвороби АІДС в основному гинуть переважно молоді чоловіки у віці від 20-ти до 48-ми років, тому слід очікувати величезних економічних втрат. Так в Заїрі, африканській країні, де є поширення АІДС, економічні втрати можуть сягати 80 відсотків національного прибутку. Є небезпека, що настане політична дестабілізація в деяких африканських країнах. Американські вчені мають дуже сумні передбачення, — аж до вимирання населення включно.

„Комсомольська Правда“ з лютого 1989 року згадала АІДС-СНІД під паничним заголовком: „Спасайтесь, хто може!“. Лік на пошесті — повна статева стриманість. Але чи що пересторогу почує світ, чи то советський, чи американський?

Як реалізувалася програма ІV медичного семінара? У першій частині ведучими були: доцент д-р медичних наук Григорій Шумилович і лікар Галія Купчик, а доповіді читали: проф. іж. Олександр Колчанчук (Здунська Воля), „Екологічні аспекти загрози здоров'я людини“, лікар Рома Дзвіль читала доповідь д-ра медичних наук Павла Пундія (ЗСА); „Українські лікарі — піонери в ЗСА“, лікар Лідія Колчанчук (Здунська Воля); „Орган зору, а солодуха“. У другій частині ведучими були: лікар Лідія Колчанчук (Здунська Воля) і студент медичних наук Богдан Федірко (Гданськ), а доповіді читали: доцент доктор медичних наук Іван Душкевич: „Нові методи лікування медичних наук Луціян Агапов (Гожен Вилки); „Екологія озер Західного Помор'я“, д-р медичних наук Івана Душкевич: „Нові методи лікування виразки голени“ (читав лікар Максим Нудьга — Львів), студент медичних наук Християн Сирник читав доповідь проф. д-ра медичини Леоніда Мостовича

одному із кращих учнів продовжувати виклад, читаючи з книжки. Через кілька хвилин і цього ученика викликали з класу, і він уже ніколи до неї не вернувся. Не вернувся також наш директор-учитель біології. Того дня вивозили наших людей на Схід, а він сповняв функції водія вантажного авто. На його місце прийшов інший директор, Патлаченко. Не вчив, мабуть, нічого. Буз завжди присутнім під час „зарядки“ перед початком навчання, заглядав до кожної класу під час перерв, а крім цього викладав поодиноким учням до своєї канцелярії, розпитував про соціологію їхніх батьків, що вони робили перед війною тощо та робив нотатки... За його директорування не бракувало поступків у двері, під час лекцій. Ось так викликали Ірку А., Дарію П., Адольфа М., та кількох із інших класів. Серед учнів запанував неспокій, а питання: „Що буде з нами?“ є на денному порядку. Міняються учні, приходять нові учні із Сходу. Починаються мучили перед святкуваннями річниці Жовтневої революції 1-го травня. Маршувемо вулицями міста й співаємо заздалегідь вивчених пісень, як от: „Катюшу“, „Широка страна моя родная“, „Розпрягайте, хлопці коні“ та інші. Це все підготовка до масової паради, на якій нікого не сміє бракувати. У школі появляється „стін-газета“, вводить соцізаганяння між поодинокими класами, а кількість маленьких прапорців на великій таблиці в коридорі показує переможцю за квартал шкільного року. Постає шкільний хор під диригентурою Штробля. Крім нього десятикласники створили свій окремий хор. Одні й другі підготовляються до конкурсу хорів, що має відбутися в Домі Червоної армії (ДЧА) на замку: Участь у конкурсі бере також хор жіночої школи і він виїшов „переможцем“. Знак часу...

Кінець шкільного року, кінець іспити. В порожній класі сидить учитель, а перед ним, на столі, багато карточок з питаннями, по три на кожній. Малими групами входять учні, вибирають карточки й по різному реагують на них: один усмішкою, а другий очам своїм не вірить. Бо перший із них витягнув „легкі“ питання, під час коли другому попали якраз ті, на які не мав відповіді...

Нас переносить до будинку колишньої реальної гімназії. Наука, як раніше, в полудневий години. Знову нові учні: Гольдентул для історії, симпатичну Бугайо-

Ростислав Кедр

Як мери — відлітають всі надії.
Кохання, радість, захват — все минає.
Литавсь сум і жал — і дні черстві.
Куди їти? Нема доріг до цілі.
Нема і цілі — пуста і мовчання.
А злодій час байдухою рукою
Пісок пересипає — день-у-день.

1962

О-КА

Всі українські діти до українських шкіл!

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про ще одне... ліття

Чи справді завжди так було, що величаво святкувало різні — ліття, згадуючи славу минуле, а ніколи не відзначувало сьогоднішнього дня? Любонь, причиною цього є постійне людське бажання згадувати минуле, а особливо згадувати його світлі моменти.

Згадують, однак, ці усі ліття передусім люди старшого віку, яких тепер доводило багато проживати на світі, а згадувати є що. Саме в цьому році припадає 50-річчя вибуху Другої світової війни і про цю річницю розписується широка світова преса з різних точок зору, залежно від політичної настанови. Для молодого покоління, проте, воно не надто цікаве, бож молоді думають про завтра а не про вчора.

Нам, що належимо до цього старшого покоління, довелося пережити не одну з таких річниць і це дало нагоду порівнявати їх як вони відбуваються в різних місцях та різних країнах. Уже і в нашій прибраній батьківщині святкували ми різні — ліття, як ось 200-ліття незалежності, що не так давно і було.

Цього літа побачили ми зблизка святкування 200-ліття Французької революції у Парижі. Отож, була знову нагода для порівняння.

Вкінці ми ствердили, що або Франція замарканизувалася або в усьому світі уподібнюється одна до одної країни. Все, що відбувається чи відбувалося в Парижі з нагоди 200-ліття революції нагадувало так добре нам знані картини з Нью Йорку: штучні вогні, прожектори, що вночі перехрещуються на певних об'єктах міста, товпи туристів і тисячі дешевих, без найменшого смаку, зроблених „сувенірів“, на які кидаються усі відвідувачі. Як звичайно, в таких випадках місцева населення потікало із столиці, незацікавлене такими святкуваннями і Париж став зовсім міжнародним містом. На вулицях і в крамницях можна було чути лише чужі мови, зокрема італійську, японську та англійську, довіч черги терпеливих туристів стояли перед закінченою дивною стилем пірамідою, що заступає тепер усі входи до Лювері, перед центром Помі-

А з цією картиною нас не покидає питання, на яке ми її досі не маємо відповіді. Як це так, що у добу коли молоді покоління майже цілого світу виступали проти тоталітаризму Другої світової війни і усіх інших родів конформізму, до яких належить і кожна уніформа, байдуже яка вона — на ділі весь час ходять самі в притаманній їм уніформі та не хочуть нічим відрізнитися одні від одних?

Ростислав Кедр

Як мери — відлітають всі надії.
Кохання, радість, захват — все минає.
Литавсь сум і жал — і дні черстві.
Куди їти? Нема доріг до цілі.
Нема і цілі — пуста і мовчання.
А злодій час байдухою рукою
Пісок пересипає — день-у-день.

1962

О-КА

Всі українські діти до українських шкіл!

(Закінчення на стор. 3)

ву замінила понура Сігарьова, а хемії навчав також новоприбула із Сходу жінка. Новим також є „воснрук“. Навчання проходить назверх нормально, хоч не бракує серед молоді напруження. Вивозять наших людей на Схід. На кого далась черга? Проріджуються ряди хор десятикласників: арештовувати І. Гр., Славка Ст. Ід. Грин. Коли йшли до школи, до них підїхало вантажне авто й поліцейські кинули їх насильно туди. Де вони сьогодні...?

Дня 22-го червня 1941. Чудовий день. З гучномовців у центрі міста розноситься голос Молотова. Німці заатакували СССР. Починають мобілізувати до війська. Скрізь копають рови. Перед будинком суду й тюремю беззастановно гудять мотори вантажних авт. Ніхто не знає, чому, бож нікого коло них немає. У вітторок уночі місто освітлене в висот. Німецькі літаки пустили кілька світляних ракет і скидають бомби. Поцілили електривню. Масово арештовують зовсім невинних людей. По ночах рух на вулицях, але ніхто із автохтонів цього „не бачить“. Небезпечно. Залізничні рейки вкриті горючими поїздами. Не встигли вихіати на Схід, або їх з розумом так залишили, підпаливши. З них вибухають артилерійські стрільня, а їхні величезні відламки падають на хати й підв'їздя. У іншому місці підноситься у повітря густі клуби диму. Це цукор доторяє у них, той самий цукор, що за ним ми недавно стояли в довгих чергах і не раз верталися додому з порожніми руками, бо „не стало“. А тут його повно у вагонах...

Середа, 2-го липня 1941. Витягають дещо вибухи амуніції, підпаленої відступаючим військом і тільки декілька чуті постріли із скорострілів. Прийшли німці. Відчиняють тюремю, а там страхати — купу по-звірячому помордованих наших людей. Ось чому в останні кілька тижнів гучномовці передавали на повний голос військові марші, а мотори вантажних авт гуркотили безперервно перед будинком суду й тюремю...

Не споклилися слова вступаючих у наше місто перед двома роками червоноармійців про те, що в них усього „хватає“, що в них навіть помаранчі виробляють на заводах. Замість них та у всіх інших благ вони принесли нам на своїх штиках страх і нечуванний усьому світі терор. А залишили гори помордованих невинних людей та ріки сліз...

Четвертий...

(Закінчення зі стор. 2)

(ЗСА): „Радіологія вчора, сьогодні і завтра“, доц. д-р медичних наук Іван Королівський; „Патомеханізм зламання Монтегіа в дослідницьких баданнях“, доцент д-р медичних наук Григорій Шумилович; „Операційне лікування артеросклерозу анурізми аорти“. На другий день у третій частині ведучими були: доцент д-р медичних наук Іван Королівський і студент медицини Оля Машляк (Гданськ); а доповідачі читали: доцент д-р Степан Заброварний; „Печерські лікарі — до 1000-ліття Хрещення Київської Русі“, студент КУЛ Андрій Давид (Львів); „Фрагменти з історії української медицини“, лікар медицини Мирослава Залітас (Катіві); „Вплив двомовності на умови розвитку дітей“ (читав лікар мед. Юрій Олексій — Борислав); д-р медичних наук Ігор Гук (Відень); „Трансплітація і її становлення у лікуванні злоякісних пухлин печінки“.

Як бачимо теми були різноманітні, на високому фаховому рівні, деякі ілюстровані на дійсному матеріалі пацієнта та д-ром медичних наук І. Душечкич, інші проілюстровані на відеофільмі — доцент д-ра медичних наук Гр. Шумилович, та на прозірках — д-ра медичних наук І. Гук з Відня.

Точну програму свідомо поміщено у цій статті для збереження в пам'яті тим, які були і до продовження тим лікарям, які не змогли взяти участь в медичному семінарі.

Відмінність останнього медичного семінара в цьому, що в ньому взяло участь багато більше лікарів, а серед них лікарі-гости з України (три з Львова, один з Борислава, по одному з Відня і Швеції (НДР), а також не лікарі посол до польського парламенту д-р Володимир Мокрий, з яким учасники семінара відбулися зустрічі виборів і симпатиків.

але це вже інша тема.

Медичні семінари, це місце де можуть зустрічатися лікарі з різних міст і країн з навантаженням різними професійними проблемами, різним медичним досвідом, лікарською практикою і етикою. Все це дозволяє навізати дружні знайомства, професійні контакти, обмінятися досвідом і науковим матеріалом, пізнати себе краще, згуртуватися в одну українську лікарську родину. На це вони мають не тільки право, але це їх громадянський і національний обов'язок.

Під час дискусії голос забирало 35 учасників, порушуючи дуже важливі питання і проблеми екологічної загрози для України, проблеми лінгвістичної доконаних на українському народі, вказували на екологію духу, на те, що кожне покоління щось по собі залишало, а що залишить наше покоління майбутнім? Це питання прозвучало немов розпачливий крик, бо, нам забрано місце нашого дитинства, виселено, розпорошено, духовно і культурно знищено.

На закінчення винесено постанову, щоб:

1) зустрічі лікарів далі відбувалися щодня роки у Шеїні;

2) покласти ініціативний комітет для випрацювання юридичного статусу Товариства Українських Лікарів, або Українського Лікарського Товариства в Польщі, та зустрітися за два роки у новій організаційній структурі;

3) поглибити контакти з Україною, Українським Лікарським Товариством у Відні та Українським Лікарським Товариством Північної Америки в Чикаго для кращого пізнання і взаємодопомоги;

4) робити також заходи, щоб зорганізувати міжнародну зустріч українських лікарів у дисперсі з лікарями з України на рідній землі у Львові, або Києві. Відчитано надіслані до Медичного семінара побажання від проф. д-ра Олександра Жупника, голови Українського Лікарського Товариства Австрії.

Варшавський...

(Закінчення зі стор. 1)

артистів-музик. Хор заснувався і працює при вагомій допомозі отця протоігумена Отців Василіан Йосафата Романика. Головним завданням і метою хору є дарувати слухачеві українську хорову церковну музику. У репертуар хору диригент цілеспрямовано вводить українську авторську та народну пісню, а також релігійну світову класику. Отже під час концертів побачити творів Баха, Моцарта, Монтеверді, Вівальді та інших звучать композиції Бортнянського, Березовського, Веделя, Лисенка, Котка. Побачити веснянки „Ой, сивая зозуленька“ Леонтовича лунає „Пісня про рушник“ Майбороди.

На 12-літньому художньому шляху Українського Камерного Хору є понад 200 концертів: в Польщі — у філармонічних залах і великих сцятинах, у гірських церквах та на сільських сценах; за кордоном — перед публікою Італії, Західної Німеччини, Франції. Хор є лавреатом Міжнародного фестивалю хорової пісні у Мендиздоргах (1982) лавреатом І Всесвітнього фестивалю релігійної пісні в Римі (1983), трикратно спі-

О. протоігумен Й. Романик, директор Українського камерного хору з Варшави промовляє перед початком концерту. Зліва диригент Ярослав Полянський.

вав концерти Святому Отцеві папі Іванові Павлові II. У 1989 році відкривав хор урочистий молодіжний концерт з нагоди святкування у Ватикані 1000-ліття Хрещення України-Руси і виступив з окремим концертом у часі його перебування в соборі на Ясній Горі. Част-

ка репертуару Українського камерного хору записана на трьох платівках, виданих у Римі. — з українськими колядками з українською релігійною музикою та з українськими народними піснями.

На своє перше турне по Канаді і ЗСА вирушає цей

особливий хор, гідний носій і популяризатор української і насамперед релігійної української музики, з великими сподіваннями, що українці Північної Америки приймуть його якнайсердечніше і заопікуються ним у часі його перебування тут, у Канаді і ЗСА.

Змагання „Дніпра“ у Філадельфії

Представники „Трибуна“ вітають футбольну дружину „Дніпра“.

тера, що він не зробив „головки“... Це м'яч зробив „головку“ мого головою... — казав він, — я був щасливий що не втрапив, у тому, що коли „Дніпро“ йшов у атаку, біля кожного його нападника появлявся змагун Збірної, який тісно його тримався. У додату до цього, коли напад „Дніпра“ підходив під ворота противника, там збиралася майже вся дружина Збірної. У другій половині першої півгри і, зокрема, у другій півгри „Дніпро“ часто атакував ворота американців, але завдяки розумній тактиці і дуже жертвенній грі змагунів Збірної — це було без успіху.

У грі „Дніпра“ була помітна його вища техніка, але Збірна Америки була як цілість швидкістю. В індивідуальних змаганнях, поодинокі змагуни „Дніпра“ виявляли себе щонайменше такими швидкими, як їх противники, але цілість дружини „Дніпра“ повільніше займала нові позиції, як це робила Збірна. Можливо, що причиною меншої швидкості „Дніпра“ була переважна більшість змагань, які „Дніпро“ розіграв у ЗСА у короткому часі.

Збірна мала теж трохи щастя. Наприклад, дві хвилини до кінця змагання Євген Шахів подав м'яч Андрієві Юдину. Гострий стріл Юдина минав ворота, але відбився від правого стовпа воріт. Счинилося замішання, м'яч зловив Шахів і стрілив у ворота. У тому моменті оборонець Збірної Майк Віндішман скочив у ворота, м'яч трапив його у чоло над правим оком і це врятувало певного „голя“.

Віндішман сказав репортерам, що він не зробив „головки“... Це м'яч зробив „головку“ мого головою... — казав він, — я був щасливий що не втрапив, у тому, що коли „Дніпро“ йшов у атаку, біля кожного його нападника появлявся змагун Збірної, який тісно його тримався. У додату до цього, коли напад „Дніпра“ підходив під ворота противника, там збиралася майже вся дружина Збірної. У другій половині першої півгри і, зокрема, у другій півгри „Дніпро“ часто атакував ворота американців, але завдяки розумній тактиці і дуже жертвенній грі змагунів Збірної — це було без успіху.

Микола Кудрецький з „Дніпра“ перемагає в боротьбі за м'яч Майка Віндішмана.

ПРЕЗИДЕНТ КОСТА РІКІ Оскар Аріас висловився за продовження невоєнної допомоги партизанам-антисепаратистам хоч до 25-го лютого 1990 року, коли в Нікарагуа повинні відбутися вибори в місцевий парламент. Про це повідомив впливовий сенатор-республіканець з Індії Річард Лугар, який недавно повернувся з поїздки по країнах Центральної Америки, де зустрічався з місцевими керівниками. Президент О. Аріас — лавреат Нобелівської премії миру і співавтор декларації країн Центральної Америки, який передбачає розформування частин антисепаратистів до 5-го грудня цього року. У розмові з Лугаром однак, Аріас заявив, що до вказаного часу практично неможливо розібрати і перекинути партизанські загони, що базуються переважно на території Гондурасу.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ АНГЛІЙСЬКА преса, Кувейт веде переговори зі СРСР про купівлю бойової техніки на суму 700 мільйонів доларів. Зокрема він хоче купити в СРСР танки Т-72 і протитанкову зброю. Преса зауважує, що це покладе кінець надіям ЗСА і Англії продати танки Кувейтові і відбавляє зростаючий вплив Москви на Близькому Сході. Кувейт купить союзовську зброю в рамках програми модернізації своїх збройних сил, на яку асигновано 5.4 мільярда доларів. Недавно Кувейт підписав угоду про купівлю 200 югославських танків М-84, скопійованих зі союзовського Т-72.

Я. Татомір

Д-р ІВАН З. ДОРОЩАК, дентист

з приємністю повідомляє, що

Д-р АНДРІЙ ДОРОЩАК

ЗАКІНЧИВ ДЕНТИСТИЧНУ ШКОЛУ

при Університеті Мінесоти і тепер практикує

загальну дентистику у заведенні:

JOHN Z. DOROSCHAK, D.D.S.

ANDREW M. DOROSCHAK, D.D.S.

University and Broadway Professional Building

230 N. E. Broadway

Minneapolis, Minnesota 55413

Tel.: 612-379-2300

РІДНА ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА

Ім. ЛЕСІ УКРАЇНКИ при УКА

МОРРИС КАВНТІ, Н. Дж.

оголошує

ПОЧАТОК ШКІЛЬНОГО РОКУ

від передшкільної до 12-ої класи

9-го ВЕРЕСНЯ 1989 р. — 10:00 год. ранку — МОЛЕБЕНЬ

в церкві св. Івана Хрестителя, Випані, Н. Дж.

РЕЄСТРАЦІЯ

16-го ВЕРЕСНЯ 1989 р. — 9:00 ранку до 12:00, перший день

навчання, Frelinghuysen Junior School, Nanover Ave.

Morris Township, N.J.

РЕЄСТРАЦІЯ

10:00 год. ранку — сходини батьків.

За Управу Батьківського Комітету:

Нуся Дениска голова

Леся Ласія скарбник

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

Маргарета Ніч заступ. голови

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

(201) 455-1596 (201) 884-0097 (201) 492-2848

СТРАЙК ТЕЛЕФОНІЧНИХ робітників, що місяць тривав у середніх стейках ЗСА, закінчився умовою, яку підписали телефонічні компанії із своїми робітниками. Умова дає робітникам кращу платню і медичне забезпечення.

З РОЗПОРЯДЖЕННЯ КОАЛІЦІЙНОГО уряду, куди входять консерватисти і комуністи, в столиці Греції Атенях була проведена публічна церемонія спалення 16 мільйонів секретних справ, в яких протягом десятиліть записувалися політичні погляди громадян. Сталення поліцейських архівів було „присвячене“ 40-й річниці з дня закінчення громадянської війни, в якій праві сили Греції протистояли комуністичним повстанцям. Досьє з секретними документами були доставлені на військових автах на територію одного з металургійних заводів у передмісті Атен, де їх облили бензином і підпалили.

ВИСТУПАЮЧИ НА ПРЕСОВІЙ конференції для совєтських і чужинецьких журналістів, міністер внутрішніх справ СРСР Вадим Бакатін повідомив, що в Нагірно-Карабахській автономній області відправлені додаткові військові підрозділи. За словами В. Бакатіна, цей захід викликаний спалахом міжнародних сутичок і спроб зформувати органи місцевого самоуправління, які не підпорядковані Москві. „Подібні спроби носять антиконституційний характер і цьому повинні бути покладені край“, — заявив Бакатін. Він повідомив також, що під час сутичок минулого тижня загинула одна людина і понад 20 були поранені.

Ділимося сумною вісткою з нашим членством і українським громадянством, що в середу, 30-го серпня 1989 р., в ранніх годинах, на 76-му році життя відійшов у Вічність

СВ. П.

д-р БОГДАН РИБЧУК

кол. в'язень польських тюрем і німецьких концтаборів, активний громадський і політичний діяч.

ПАНАХИДА відбулася у п'ятницю, 1-го вересня 1989 р. о год. 7-й веч. в похоронному заведенні Литвині і Литвині в Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОН у суботу, 2-го вересня, о год. 9-й ранку з української католицької церкви св. Івана Хрестителя у Виппані, Н. Дж.

Родині Покійного висловлюємо наші глибокі співчуття.

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ у ЗСА

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Односельцями, що 31-го серпня 1989 року помер в Гантері, Н. Я.

СВ. П.

СТЕПАН ЩУР

хорунжий УГА

народження 14-го грудня 1895 р. в селі Котів, повіт Бережани

ПАНАХИДА в п'ятницю, 1-го вересня 1989 р. в похоронному заведенні Петра Яремів в Нью-Йорку о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН у суботу, 2-го вересня 1989 р. з церкви св. Юра о год. 9:30 рано на українській православній цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

дружина — ПАРАСКЕВІЯ

дочка — ДАРІЯ КОСТІВ з мужем ЮРІЕМ

СТЕФАНІЯ ДЗЮБАК з мужем ВАСИЛЕМ

внуки — МАРИЯ

АНДРІЙ

СТЕПАН

ВОЛОДИМИР

правнучка — ОКСАНА

МИХАЙЛО

ВАСИЛЬ

ВАСИЛЬ

сестри — ЄВДОКІЯ МІДЛЯК і

АНАСТАЗІЯ ЗАСЕДКО з родинами,

близька і дальша родина в Україні і в Америці.

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 30-го серпня 1989 р.

упокоївся в Бозі на 97-му році життя

наш Наддорожній Муж, Брат, Батько та Дідуньо

бл.п.

проф. ПИЛИП ГАЙДА

старшина Визвольних Змагань, довголітній гімназійний

професор у Тернополі, Кричківі, Карлівській, Бердичівській, Дніпропетровській

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 1-го вересня 1989 р., год. 7-ма веч. в похоронному заведенні Бугая в Дніпрі.

ПОХОРОН — у суботу, 2-го вересня 1989 р., 9-та год. рано в українській католицькій церкві Непорочного

Зачаття при Cammor St., Hamtramk, MI.

В глибокому смутку:

дружина — СТАНИСЛАВА

брат — ВАСИЛЬ в Україні

сестри — ІГОР з дружиною РОМОЮ

ТАНАС з дружиною ДЗВІНКОЮ

дочка — ЗІРКА ГАЙДА ШВАЙКУН

внуки — БОРИС, МАРКО, РОМАН і ПAVЛО

ГАЙДА

ТАРАС і ТАНАС ГАЙДА

ДЗВІНКА, КОСТИК з дружиною АНЕЮ,

РОСТИК і КВІТКА ШВАЙКУН

швагрові — БРОНИСЛАВА ЛИСА

і СТЕФАНІЯ ЛЕЗЕЧКО

та близька і дальша родина в Америці та Україні.

Замість квітків на сабжу могилу родина просить скласти датки на: Гарвардський Проект, журнал „Патріархат“, Український Музей в Нью-Йорку.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ І ТАНЦЮ

з нагоди

95-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

та

40-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ „ДУМКА” Н.Й.

відбудеться

в НЕДІЛЮ, 17-го ВЕРЕСНЯ 1989 року
Початок о год. 4-й по полуднів AVERY FISHER HALL, LINCOLN CENTER,
64th St. & BROADWAY, N.Y.
КВІТКИ: \$30.00, \$25.00, \$20.00 і \$15.00.

Квитки вступу можна буде замовляти в українських крамницях — „СУРМА”, „АРКА” в Нью Йорку, „ДНІПРО”, Ньюарк, як також при касі в ЛІНКОЛЬН ЦЕНТР.

Семен Комірний
диригент хору „Думка”

Володимир Луців

Марія Лисогір
меццо-сопраноМарта Кокольська-Мусійчук
сопраноТанцювальний ансамбль
„Сизокрилі”
Хореограф
Рома Прийма-БогачевськаЕд Іванко
тенорІгор Даріян
баритон

Татяна Поташко

• ВОЛОДИМИР ЛУЦІВ — конферансьє

БЕРУТЬ УЧАСТЬ:

ТАТЯНА ПОТАШКО — акомпаньйор хору „Думка”, О. НОВИЦЬКА,
С. КАЧАРАЙ, М. ГОЛОДИК, Н. НЕВМЕРЖИЦЬКИЙ — солісти хору
„Думка”

• Вокальний ансамбль хору „Думка”

• Сценічне оформлення — М. ГОЛОДИК

ГОСТІ:

В. ШЕВЕЛІ, Я. ЦІСАРУК, Ю. ОРИШКЕВИЧ — солісти Капелі Бандуристів
ім. Т. Шевченка

МАРІЯ ДОМБЧЕВСЬКА — солістка українських хорів

Танцювальний ансамбль „Сизокрилі”

В ЕСТОНІЇ У ЗАМІСЬКОМУ домі між містами Тарту і Виру була знайдена вбитою вистрілом з мисливської рушниці Марія Тарто — дочка лідера Партії національної незалежності Естонії, колишнього політичного в'язня Енна Тарто. Був вбитий також лісник, що мешкав поблизу.

**ФІРМА
„CHUMAK'S EXPRESS”
CHICAGO**

перевезе Вас з будь-якого міста
в Америці до соняшної ФЛОРІДИ,
АРІЗОНІ або КАЛІФОРНІЇ без жодних
турбот!

ДОСТУПНІ ЦІНИ!

ГАРАНТОВАНЕ УБЕЗПЕЧЕННЯ!
Телефонувати вечорами від 6-10
Телефон: 312-656-4748

На позитивну згадку і оцінку заслуговує мистецька виставка українських мистців, що відбувалася в днях — від 3-го до 26-го серпня 1989 року в просторому виставковому (в нижній залі) Баварського Міністерства праці.

Підготувала виставку з рамені Українського Вільного Університету мгр Марія Шуфлят-Цюцюра, дружина ректора проф. Т.Б. Цюцюри. Виставка відбувалася під патронатом міністра праці і суспільного порядку д-ра Гебгарда Глюка.

Відкриття цієї виставки відбулося у четвер, 3-го серпня по полудні при численній присутності працівників Міністерства, професорів, студентів і приятелів УВУ, в тому числі українського і баварського громадянства. Його довершив міністр праці д-р Г. Глюк, який привітав проф. Т.Б. Цюцюру, проф. В. Яневу, присутніх мистців і всіх учасників (понад 100 присутніх).

Коротким введенням у проблематику міжнародного спілкування, д-р Г. Глюк, дуже позитивно оцінив значення цієї виставки, яка інформувала про мистецьку діяльність співгромадян, що живуть і творять в душі свого народу мистецькі твори, що заслуговують на увагу відвідувачів цієї виставки, і побажав успіху.

Виставка була добре приготувана, експонати вдало розміщені в догідних вітринах і стендах. При вході були рівнож виставлені окремі видання УВУ німецькою і українською мовами. Учасники могли набутися каталог, в якому посторінково трьомовно була подана інформація про кожного мистця з його світлинкою, а

Виставка українських мистців у Мюнхені

Відкриття Виставки українських мистців у Баварському міністерстві праці і суспільного порядку. Стоять (зліва): мистець Євген Світловий, проф. Володимир Янів, міністр д-р Гебгард Глюк і проф. Богдан Т. Цюцюра, ректор УВУ. Перед ними — молода бандуристка, учасниця курсу народної музики. (Світлина Іван Процик)

на черговій сторінці — світлина його двох крапів експонатів.

Музичне обрання дала молода бандуристка учасниця курсу народної музики при УВУ, що виконала при супроводі бандури дві відомі народні пісні, що й звернуло увагу гостей на нашу народну музику і нашу ношу (вона була в українському вбранні).

Інформативну доповідь з нагоди відкриття вголосив д-р Дмитро Зіс, німецькою мовою. Він та-

кож подякував міністрові д-р Г. Глюкові за відкриття та за просторе і догідне приміщення. Від імени мистців подякував міністрові і учасникам мистецької Світловий.

Виставка справила дуже позитивне враження на відвідувачів. На ній була представлена мистецька творчість дванадцяти наших мистців, у тому числі (хоч небагато експонатів) і творчість чотирьох відомих мистців, що відійшли у вічність: Бориса Крюкова і Ольги Гурської (картини

дала на виставку донька — Л. Качуровська) та Григорія Крука і Віталія Сазонова (скульптури і один образ дав УВУ).

Однак на особливу увагу заслуговують виставлені праці сучасних мистців, зокрема, виставка багатьох ікон мистця Михайла Мороза, в тому деякі новіші, що привертало увагу учасників; цікаві картини і дереворізи мистця Євгена Світлового; гарні мистецькі тарілки Лідії Качуровської, цікаві картини мистця Любомира Мудрецького з Відня; новіші картини — в модерному стилі — мистців Олексія Терзієва (Париж), Володимира Стрельникова, Віктора Маринюка і Стефана Кушлика.

Не можемо представити фінансового успіху цієї виставки, бо це особисті зацікавлення і доведення з мистцями, але можна сказати, що ця виставка мала поважний мистецький і інформативний успіх для всіх мистців.

Д-р Б. Кузь

• ВАКАЦІЇ •

ВАКАЦІЇ в КАЛІФОРНІЇ

Пальм Спрінг — Сухий клімат
3-кімнатна хата \$600.00
1 самітний покій \$300.00
Тел.: (1-213) 486-6663

• НА ПРОДАЖ •

ЗЕМЛЯ НА ПРОДАЖ

в сусідстві церкви і Союзу-в, серйозні купці телефонувати:
(516) 822-4636,
по 6-й вечора.

ARKA Company
ESTABLISHED 1981
26 First Avenue
Tel. (212) 473-3550
New York, N.Y. 10009
МАЄМО БАНДУРИ
НА ПРОДАЖ

• BUSINESS SERVICE •

ГРОШІ до СССР
1 РУБЕЛЬ
ВКЛЮЧАЄ ВСЕ
\$2.10

(Включено доставка і забезпечення)
(Мінімальне замовлення — 30 руб.)
Ціни відповідають поточному курсу
іноземної валюти і підлягають
будь-яким оподаткуванням і змінам
що можуть статися до вичерпання.

ОФІЦІЙНІ ПЕРЕКАЗИ
ВСІ ПЛАТНОСТІ ПОВНІСТЮ
ГАРАНТОВАНІ.
ВАМ ПОСПЕЛАЄ РОЗПІСКА
ПІДПИСАНИХ І ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ
ЗАПОРУКОЮ.

**GRAMERCY
SHIPPING, INC.**
744 Broad Street
Newark, N.J. 07102
Est. 1947

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо на
цивинтарях св. Андрія в Бавнд
Брукс, св. Дука в Гемптонбур-
гу, та інших
ВІДОМА СОПІДНА
ФІРМА

**Cypress Hills
Monuments**
Власник — українець
ВОЛОДИМИР
БІЛЯНСЬКИЙ,
К. М. КАРДОВИЧ і
О. ПОБАЧЕВСЬКА
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel. (718) 277-2332

Відкрито кожного дня, в суботу
включно, від 9:30 по пол. в
неділю від 10:4 по пол.
На бажання і для вигоди клієнтів
радо заведемо до Вашого
дому з простими і порадами.

HELP WANTED

ШУКАЄМО ЖІНКУ

до опіки над 2-ма малими дітьми
і легкої домашньої праці в
Мангетені, Н. Й.
Просимо дзвонити після 6-ї
години

Тел.: (201) 857-2704

ПОШУКУЄМО ЖІНКУ

до опіки 2-річної дитиною і до
легкої домашньої праці в
Мангетені, Н. Й.
Тел.: (212) 628-7116
по 7-й веч.

• FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK, N.Y. ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙГРО — директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED
Обслуговує ШИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоро-
нами на цвинтарі в Бавнд
Брукс і перенесенням тіл
в Останків з різних країн
світу

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

EUROPEAN STANDARD
ELECTRONIC SYSTEM
220 V 50 HZ

Найвигодніший подарунок для ваших
РІДНИХ в УКРАЇНІ:
ВІДЕОМАГНІТОФОНИ, КАСЕТНЕ РАДІО,
КОМПЮТОРИ, ВІДЕОКАМЕРИ та інше.

• Консультация і продаж.
• Українська обслуга.
• Відсилаємо у всі міста ЗСА, Канади, Советського Союзу
Прощу звертатись

RAISA FINE JEWELRY

28800 Gratiot Ave., Roseville, MI. 48066
Tel. (313) 773-2160

Працюємо на тижні від 10:00 до 9:00,
в неділю від 12:00 до 5:00